

L'edició d'aquest llibre ha comptat amb el suport de:

ic EC Institut Català de les
Empreses Culturals

 **Generalitat
de Catalunya**

William Blake és l'autor dels poemes originals en anglès.

© de la traducció i el pròleg: Vicent Berenguer i Carme Manuel

© de les il·lustracions: Sofia Alcaide

Revisió: Maria Quiles

© Andana Editorial
Av. Aureli Guaita Martorell, 18
46220 Picassent
andana@andana.net
www.andana.net

1a edició: novembre de 2025
ISBN: 979-13-87883-21-8
Dipòsit legal: V-5010-2025
Imprès a Gràfiques Martí

Prohibida la reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquest llibre sota cap forma ni per cap mitjà sense l'autorització escrita de l'editor. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra podeu adreçar-vos a Cedro (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Andana
editorial

 vagódeversos

En un gra d'arena el món

Una antologia de William Blake

Traducció de **Vicent Berenguer i Carme Manuel**

Il·lustracions de **Sofia Alcaide**

Pròleg

William Blake

William Blake (Londres, 1757-1827) va ser un poeta i dibuixant molt avançat al seu temps, amb una imaginació sorprenent que fa que se'l conega com un poeta místic i visionari, en realitat, un excèntric per a la seua època. Sempre va veure el món que l'envoltava d'una manera original i radicalment distinta dels seus congèneres. La seua vida va transcórrer entre dos segles que van ser testimoni de dues maneres d'interpretar la realitat: la desaparició de l'estructuració social monàrquica davall de l'empenta de la Revolució Francesa el 1789, i les primeres embranzides de la Revolució Industrial, que obria la porta al poder de la burge-

sia. Aquests canvis van anar acompanyats del pas d'una manera racional de veure el món a una altra lligada a un esperit romàntic que privilegiava els pensaments, les emocions i els sentiments dels individus.

La família de William Blake no gaudia d'una bona posició econòmica i el pare li va donar molta llibertat, decisió que li va permetre desenvolupar tot el seu talent i fer des de ben xicotet el que més l'apassionava: llegir, escriure i, sobretot, dibuixar. Als deu anys va començar a aprendre a gravar, és a dir, a fer dibuixos sobre un metall per a després imprimir-los amb tinta sobre el paper. Més endavant, va perfeccionar aquesta tècnica quan va entrar a estudiar en una acadèmia d'art de Londres. Allí va destacar per no seguir les directrius dels mestres, ja que ell fugia de copiar-los i s'entossudia a plasmar el seu propi món interior, ple de màgia i símbols misteriosos.

Blake era profundament religiós i pensava que es podia veure la presència de Déu en totes les coses de la natura i del món en què vivia. A més, i des de menut, declarava que veia visions i, cap als huit anys, va manifestar que havia vist un arbre ple d'àngels que revoltaven entre les branques i fulles com si foren estrelles brillants.

El goig que experimentava Blake davant les manifestacions de la divinitat en la natura no es limitava només a contar-les per escrit sinó que també plasmava aquesta manera de veure-les

amb les il·lustracions que realitzava i que acompanyaven els seus propis llibres i també obres d'altres escriptors. Els seus dibuixos i gravats, que acoloria a mà, eren molt originals i tenien un estil inimitable en què el color i les figures fantàstiques semblen de vegades inspirar-se en els seus somnis.

Il·lustració de la *Divina Comèdia* de Dante, de William Blake.

Els seus poemes també s'allunyaven dels escrits pels poetes d'aquells temps, entossudits a fer de la poesia un mena de manual amb lliçons morals que modelaren el comportament dels joves lectors. Blake no va dir mai que la seua poesia fora per als lectors infantils, però sí que va afirmar que els xiquets eren perfectament capaços de captar les visions que ell presentava de la mateixa manera que els adults. En realitat, creia que els poemes li arribaven dictats pels esperits i arcàngels, és a dir, que depenia de la inspiració, tot i que també del treball, com demostren les moltes revisions a què sotmetia els seus versos. La veritat és que no es considerava ni poeta ni dibuixant, sinó que pensava en si mateix com a artesà.

Els poemes de Blake són peces plenes d'ambigüitat, ironia, misteri, però també indignació. En els seus versos ens trobem animals, xiquets, esperits, àngels, estreles i paisatges que se li apareixien en somnis. A Blake li interessava denunciar les injustícies que patien les persones més vulnerables de la seua societat i va parlar de la pobresa dels llauradors i dels obrers, i també de les terribles condicions de treball a què es veien sotmesos els xiquets del món de les fàbriques i els tallers de l'Anglaterra industrial, dels patiments de la guerra, de l'horror de l'esclavitud, i de la duresa de la vida. Tot açò sense oblidar que també va trobar inspiració poètica en l'amor, la bellesa de la natura i en la valenta defensa de totes les formes de llibertat.

Autoretrat de William Blake.

Entre els seus llibres més famosos destaquen *Cançons de la innocència*, publicat el 1787, i *Cançons de l'experiència*, el 1794. Blake escriu poemes per parelles, és a dir, explora el mateix tema des de punts de vista diferents. D'aquesta manera, en la primera part trobem poemes molt amables que parlen de xiquets, borreguets, flautes i flors, però sobretot de l'amor i de la misericòrdia, i que transmeten la bondat i la felicitat que es gaudeix en la infantesa. Ara bé, aquesta visió troba el contrapunt en la tristesa i el sofriment que aporta l'experiència de la vida i que apareix en altres poemes, com ara «El tigre», on el poeta es pregunta com pot existir una criatura tan bella i alhora tan ferotge. Amb aquests dos llibres, Blake volia ensenyar que el món té dues cares: una d'innocent i una altra de més dura, però que totes dues formen part de la vida.

El 1804, a més de fer il·lustracions per al bíblic *Job*, Blake comença a treballar en el que, per a ell, era el projecte més ambiciós: un llibre titulat *Jerusalem* en què mostrava les seues visions profètiques. Abans de morir, estava treballant en els gravats que acompanyaven la lectura de la *Divina Comèdia* de Dante, i conten que, en els darrers dies de vida, quan estava malalt al llit, en veure que la seua dona i companya de vida, que havia col·laborat amb ell en el treball dels gravats, plorava, li va dir: «Kate, no te'n vages! Queda't així com eres que jo dibuixaré el teu retrat, perquè, per a mi, sempre has sigut un àngel». Una vegada

més, Blake demostrava que les persones eren missatgeres de la veritat espiritual i que existia un vincle etern que ens continua lligant en el més enllà.

*Per a veure en un gra d'arena el món
i tot el cel en una flor silvestre,
pren l'infinit al palmell de la mà
i l'eternitat tota en una hora.*

Vicent Berenguer i Carme Manuel

En un gra
d'arena el món

El pastor

Que dolça i grata la sort del pastor!
Del matí a la nit amunt i avall,
tot el dia darrere les ovelles,
i se li ompli d'elogis la boca.

Perquè sent dels corders la innocent crida,
i la tendra resposta de l'ovella.
Mentre se senten en pau, ell vigila,
saben ben bé que el pastor és a prop.

Entre els ecos del prat

El sol s'ha elevat
i el cel se n'alegra;
les campanes voltegen felices
per acollir la primavera.
L'alosa i el tord,
ocells de bardissar,
cants cridaners entonen
al so del goig de les campanes
i els nostres jocs es mostren
entre els ecos del prat.

El vell Joan, de cabells blancs,
amb el riure allunya les penes,
assegut vora el roure,
entre la gent d'edat.
Dels nostres jocs, se'n riuen
i de seguida diuen tots:

«Així, així era el goig
de tots nosaltres, xiques i xics,
en la joventut nostra
entre els ecos del prat».

Fins que els menuts, cansats,
riure més ja no poden.
Cau la poqueta nit
i els nostres jocs s'acaben.
Al voltant de les faldes maternes,
germanes i germans tots,
com els ocells al niu,
al repòs es disposen.
Els jocs desapareixen
i el prat s'enfosqueix.

El xiquet perdut

«Pare, pare, on vas?
No vages tan de pressa!
Parla, pare, parla-li al teu fillet,
o si no, em perdré.»

Era nit fosca, no hi havia cap pare.
Al xiquet va banyar la rosada,
s'enfonsava en el fang i plorava,
i va escampar la boira.

El xiquet trobat

A la marjal solitària el xiquet perdut,
guiat per una llum errant,
va esclatar a plorar, però Déu, sempre a prop,
va aparéixer de blanc com si fora son pare.

Va besar el xiquet i de la mà el va prendre,
i el va portar a sa mare,
que, de la pena pàl·lida, per la vall solitària,
buscava tot plorant el seu xiquet.

